

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α' ΒΑΘΜΟΥ

Συμβουλευτικά Όργανα Δήμων

Αριθμός Εγκυκλίου   **26**
Α.Π.:   **37844/24.4.2024**
Α.Δ.Α.:

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
A. Δημοτική Επιτροπή Ισότητας	4
Αρμοδιότητες.....	4
Συγκρότηση.....	5
Λειτουργία.....	6
B. Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων.....	6
Αρμοδιότητες.....	7
Συγκρότηση.....	7
Λειτουργία.....	7
Γ. Επιτροπές άρθρου 30 του ν.5056/2023	8
Δ. Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου (άρθρο 70 του ν.3852/2010)	11
Ε. Επισημάνσεις για τη συγκρότηση των προαναφερόμενων συλλογικών οργάνων	11
ΣΤ. Εκπρόσωποι Ο.Τ.Α. για τη συγκρότηση συλλογικών οργάνων άλλων φορέων	13
Παράρτημα Ι.....	17

Εισαγωγή

Με την αριθμ. [67/2020](#) Εγκύκλιο¹ με θέμα «Συμβουλευτικά Όργανα των Δήμων» αποτυπώθηκε η όσο το δυνατόν αναλυτική παρουσίαση της σύστασης και λειτουργίας των βασικών συλλογικών οργάνων των δήμων, που λειτουργούν συμβουλευτικά προς τα όργανα διοίκησης του δήμου, όπως προβλεπόταν στις κείμενες διατάξεις και σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4647/2019 ([Α' 204](#)). Με αφορμή, ωστόσο, την έναρξη της τρέχουσας αυτοδιοικητικής περιόδου (1/1/2024 – 31/12/2028) και την εγκατάσταση των νέων δημοτικών αρχών που εξελέγησαν κατά τις πρόσφατες δημοτικές εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023, και κατόπιν θέσης σε ισχύ του ν.5056/2023 ([Α' 163](#)), κρίνεται απαραίτητη η επικαιροποίηση μέρους του περιεχομένου της ανωτέρω εγκυκλίου και η εκ νέου παρουσίαση των βασικών σημείων που διέπουν τη σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία των πλέον προβλεπόμενων συλλογικών συμβουλευτικών οργάνων των δήμων.

Συνοπτικά, οι αλλαγές – προσθήκες που επήλθαν στη σύσταση, συγκρότηση και λειτουργία των ως άνω συλλογικών οργάνων συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 1α του ν.5056/2023 καταργήθηκε το άρθρο 76 του ν.3852/2010 ([Α' 87](#)) περί σύστασης και λειτουργίας δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης.
- Με τις διατάξεις του άρθρου 53 παρ. 1β του ν.5056/2023 καταργείται η παρ.1 του άρθρου 6 του ν.4623/2019 ([Α' 134](#)) και συνεπώς η διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 45² του ν.4647/2019 ([Α' 204](#)). Επομένως, τόσο για τη σύσταση επιτροπών όσο και για τη συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων των Ο.Τ.Α. σε επιτροπές, συμβούλια και λοιπά συλλογικά όργανα πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων, ισχύουν οι διατάξεις σύστασής τους.
- Με τις διατάξεις του άρθρου 30 παρ.1 του ν.5056/2023 προβλέπεται η δυναμική σύσταση επιτροπών για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργηθέντων νομικών προσώπων των δήμων.

¹ ΑΔΑ: [QBHB46MTΛ6-8Ω0](#)

² Με την παρ. 3 του άρθρου 45 του ν. 4647/2019 ορίζεται ότι «3. Οι διατάξεις των δύο πρώτων εδαφίων της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 4623/2019 (Α' 134) ισχύουν αναλόγως και για τη σύσταση των επιτροπών των άρθρων 70, 70Α, 164 και 164Α του ν. 3852/2010 (Α' 87), καθώς και για τη συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων των Ο.Τ.Α. σε επιτροπές, συμβούλια και λοιπά συλλογικά όργανα πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων...».

- Με τις διατάξεις του άρθρου 30 παρ.1 του ν.5056/2023 προβλέπεται η υποχρεωτική σύσταση επιτροπών για θέματα αρμοδιοτήτων των καταργούμενων σχολικών επιτροπών.
- Με τις διατάξεις του άρθρου 28 παρ.4 του ν.5056/2023 προβλέπεται η δुνητική σύσταση επιτροπής για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της καταργούμενης δημοτικής επιτροπής παιδείας.

A. Δημοτική Επιτροπή Ισότητας

Με τις διατάξεις του άρθρου 5 του ν.4604/2019 ([Α' 50](#)) προστέθηκε στις αρμοδιότητες του τομέα Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης³, η αρμοδιότητα σχεδίασης, οργάνωσης, συντονισμού και εφαρμογής προγραμμάτων προώθησης της ισότητας των φύλων, σύμφωνα με τις πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων και πρωτοβουλιών για την προώθηση της ισότητας των φύλων εντός των διοικητικών τους ορίων, καθώς και η εφαρμογή του εργαλείου της «Ευρωπαϊκής Χάρτας για την Ισότητα των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες» εντός των διοικητικών ορίων των δήμων. Ως εκ τούτου, και με στόχο την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές των δήμων που εμπίπτουν στο φάσμα των αρμοδιοτήτων τους, θεσμοθετήθηκε η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας σε κάθε δήμο.

Επιπρόσθετα, με τις διατάξεις του άρθρου 70Α του ν.3852/2010, όπως αυτό προστέθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 6 του ν.4604/2019^{4 5}, προβλέφθηκε η σύσταση σε κάθε δήμο Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας, ως συμβουλευτικό όργανο προς το δημοτικό συμβούλιο, και παράλληλα, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ν.4604/2019, ως συνδεδετικός κρίκος της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων με την αυτοδιοίκηση για την εφαρμογή πολιτικών ισότητας, με αποκλειστικές αρμοδιότητες απαριθμούμενες περιοριστικά.

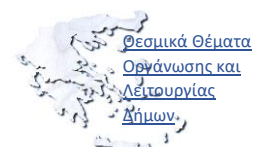
Αρμοδιότητες

Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας έχει τις κάτωθι αρμοδιότητες:

³ Άρθρο 75 παρ. 1δ περ.35 ν.3463/2006 ([Α' 50](#))

⁴ Η νομοθεσία, όπως ισχύει, παρατίθεται στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

⁵ Επισημαίνεται ότι με την αριθμ.1/30.1.2020 [Εγκύκλιο](#) της [Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων](#) δόθηκαν οδηγίες για την εφαρμογή των διατάξεων του ν.4604/2019.

- α) σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου συμμετέχει και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές του δήμου, εισηγείται και συμμετέχει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο,
- β) διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα του δήμου τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής,
- γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, τις αρμόδιες, κατά περίπτωση, υπηρεσιακές μονάδες του δήμου και με δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών σε τοπικό επίπεδο και
- δ) συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ανωτέρω Γενικής Γραμματείας για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών⁶.

Συγκρότηση

Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας συγκροτείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αποτελείται από τα εξής μέλη:

- α. Έναν (1) Αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο ή δημοτικό σύμβουλο (της πλειοψηφούσας παράταξης) ως Πρόεδρο,
- β. Έναν (1) δημοτικό σύμβουλο των παρατάξεων της μειοψηφίας του δημοτικού συμβουλίου,
- γ. Έναν/μία (1) υπάλληλο της Κοινωνικής Υπηρεσίας ή της Υπηρεσιακής Μονάδας Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του δήμου,
- δ. Έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Συλλόγων Γονέων του δήμου,
- ε. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού επαγγελματικού/εμπορικού συλλόγου ή συνεταιριστικής οργάνωσης, που υποδεικνύεται από τον επαγγελματικό/εμπορικό σύλλογο ή την συνεταιριστική οργάνωση αντίστοιχα,

⁶ Ενδεικτικά, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ν.4604/2019, η δημοτική επιτροπή ισότητας αναλαμβάνει την συνδιοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων, ημερίδων/συνεδρίων, επιμορφωτικών προγραμμάτων και σεμιναρίων σε θέματα κακοποίησης/πρόληψης της βίας, υγείας, γυναικείας απασχόλησης και πολιτικών ίσων ευκαιριών, ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης συνεργασία με τις γυναίκες καλλιτέχνιδες των δήμων και των περιφερειών σε συνεργασία με την Α/θμια και Β/θμια εκπαίδευση και με τις μονάδες υγείας για ενημερωτικές εκδηλώσεις που θα απευθύνονται σε μαθητές και μαθήτριες των δήμων, κλπ.

στ. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού γυναικείου/φεμινιστικού συλλόγου/φεμινιστικής οργάνωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων,
ζ. Δύο (2) εμπειρογνώμονες δημότες με ισότιμη εκπροσώπηση των φύλων.

Επισημαίνεται ότι για τη νόμιμη συγκρότηση της Δημοτικής Επιτροπής Ισότητας απαιτείται ο ορισμός όλων των μελών που προβλέπονται από τις οικείες διατάξεις, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ.1 του άρθρου 13 του ν.2690/1999 ([Α'45](#)), όπως ισχύει. Στην περίπτωση επομένως που δεν υφίσταται στα διοικητικά όρια του δήμου τοπικός γυναικείος/φεμινιστικός σύλλογος/φεμινιστική οργάνωση ή μη κυβερνητική οργάνωση με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων, δεν δύναται να συγκροτηθεί η εν λόγω Επιτροπή.

Λειτουργία

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζεται ο τρόπος επιλογής των μελών της Επιτροπής, η λειτουργία της και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την οργάνωση της. Προτείνεται δε για την ορθή και απρόσκοπτη λειτουργία της Επιτροπής, η έκδοση Κανονισμού Λειτουργίας και μάλιστα πριν τη συγκρότησή της, στον οποίο να καθορίζονται τα ανωτέρω σχετικά θέματα. Επισημαίνεται, τέλος, ότι τα μέλη της Επιτροπής για τη συμμετοχή τους σε αυτή δεν λαμβάνουν κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση, ενώ η διάρκεια της θητείας της ακολουθεί τη θητεία της Δημοτικής Επιτροπής.

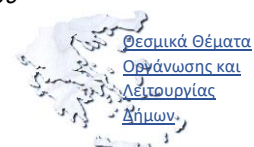
6

B. Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων

Σε κάθε δήμο με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου συγκροτείται και λειτουργεί Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν.3852/2010, όπως ισχύει^{7 8}.

⁷ Το άρθρο 78 του ν.3852/2010 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 79 του ν.4555/2018. Η νομοθεσία, όπως ισχύει, παρατίθεται στο Παράρτημα της παρούσας εγκυκλίου.

⁸ Επισημαίνεται ότι τη δημόσια πολιτική της ένταξης των μεταναστών και προσφύγων ασκεί η [Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής](#) του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου

Αρμοδιότητες

Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων έχουν τις κατωτέρω αρμοδιότητες:

- α) την καταγραφή και διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή,
- β) την υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και προσφύγων και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες και
- γ) την διοργάνωση, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.

Συγκρότηση

Το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων αποτελείται από έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ως μέλη ορίζονται έξι (6) δημοτικοί σύμβουλοι⁹ και πέντε (5) εκπρόσωποι αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων, που ορίζονται με τη διαδικασία της παρ. 2 του άρθρου 78 του ν.3852/2010, όπως ισχύει, με ισάριθμα αναπληρωτικά μέλη. Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται πρόεδρος στο Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του καθώς και ο αναπληρωτής του. Επισημαίνεται ότι στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται ως μέλη κατά προτεραιότητα δημοτικοί σύμβουλοι κράτους μέλους Ε.Ε. που έχουν τυχόν εκλεγεί. Η συμμετοχή, τέλος, στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη.

Λειτουργία

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν.3852/2010, εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων υποβάλλει προς το δημοτικό συμβούλιο Ετήσια Έκθεση, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες που διαμένουν στο δήμο, τόσο ως προς το

⁹ Προτείνεται δύο (2) τουλάχιστον δημοτικοί σύμβουλοι να προέρχονται από τις παρατάξεις της μειοψηφίας του δημοτικού συμβουλίου για λόγους διασφάλισης της αρχής της αντιπροσώπευσης.

βαθμό ένταξής τους στην τοπική κοινωνία όσο και ως προς τη σχέση τους και το βαθμό εξυπηρέτησής τους από τις τοπικές δημοτικές αλλά και δημόσιες αρχές, οι διαπιστώσεις του αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητάς του, διατυπώνοντας παράλληλα και συγκεκριμένες προτάσεις τόσο για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών όσο και για τη διευκόλυνση της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Η εν λόγω έκθεση εισάγεται υποχρεωτικά προς συζήτηση στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μετά την υποβολή αυτής. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων καλείται υποχρεωτικά ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος, ενώ είναι δυνατόν να καλούνται οι εκπρόσωποι των κατά περίπτωση αρμόδιων κρατικών φορέων, καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε θέματα υποστήριξης και ένταξης μεταναστών και προσφύγων.

Η θητεία, τέλος, του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων και των μελών του προτείνεται να ακολουθεί τη δημοτική περίοδο.

Γ. Επιτροπές άρθρου 30 του ν.5056/2023

8

Γ1. Το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να συστήνει μη αμοιβόμενες επιτροπές για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργηθέντων νομικών προσώπων¹⁰, την υποστήριξη των δράσεών τους και τη βέλτιστη διαχείριση των θεμάτων τους. Στις επιτροπές αυτές, στις οποίες δύνανται να συμμετέχουν και μη αιρετά μέλη¹¹, ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία.

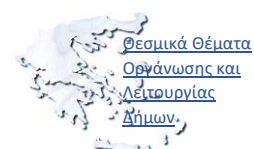
Οι ανωτέρω επιτροπές συγκροτούνται από τρία τουλάχιστον μέλη¹², ενώ ο αριθμός των μελών τους μπορεί να διαφοροποιηθεί ανάλογα με το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες τους. Σε κάθε περίπτωση προκρίνεται η συγκρότηση επιτροπών με περιττό αριθμό μελών για την ευέλικτη κι εύρυθμη λειτουργία τους.

Λαμβάνοντας δε υπόψη ότι η σύσταση των ανωτέρω Επιτροπών υπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των δήμων, καθόσον η θέσπιση και λειτουργία τους έχει την έννοια του μέτρου για την

¹⁰ Άρθρο 30 παρ.1 του ν. 5056/2023.

¹¹ Δημότες ή κάτοικοι.

¹² Άρθρο 13 του ν.2690/1999 (Α' 45)

ομαλή ενσωμάτωση των αρμοδιοτήτων και σκοπών των καταργηθέντων νομικών προσώπων στις υπηρεσίες των δήμων, και δεδομένου ότι στις σχετικές διατάξεις που προβλέπεται η δυνητική σύστασή τους δεν ορίζεται διάρκεια θητείας αυτών, προτείνεται ο χρόνος συγκρότησης αυτών να καθορισθεί κατά περίπτωση βάσει των πραγματικών δεδομένων και αναγκών που επιβάλλουν τη λειτουργία αυτών. Σε κάθε περίπτωση οι αποφάσεις συγκρότησης των εν λόγω επιτροπών, θα πρέπει να μνημονεύουν, πέραν του αριθμού και των ιδιοτήτων των μελών τους, το έργο για το οποίο συγκροτούνται και τις αρμοδιότητες τους.

Στα μέλη, τέλος, των εν λόγω επιτροπών αυτών δεν παρέχεται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση, πλην των εξόδων κίνησης που καταβάλλονται στον πρόεδρο αυτών σύμφωνα με την υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 ([Α' 94](#))¹³.

Γ2. Το δημοτικό συμβούλιο συστήνει υποχρεωτικά επιτροπές για θέματα αρμοδιοτήτων των ν.π.δ.δ. «Σχολικές Επιτροπές», τα οποία καταργούνται αυτοδικαίως την 29η.6.2024, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 5 του άρθρου 28 του ν.5056/2023¹⁴, και οι αρμοδιότητες αυτών ασκούνται από την 30η.6.2024 από τον οικείο δήμο¹⁵. Ειδικότερα συστήνονται έως δύο (2) επιτροπές ή μία (1) επιτροπή ανά δημοτική κοινότητα, αποκλειστικά στους δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων¹⁶.

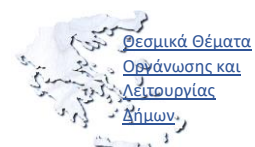
Στις επιτροπές αυτές ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία. Υποχρεωτικά μετέχει ένας διευθυντής σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του οικείου δήμου ή δημοτικής κοινότητας αντίστοιχα, και ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων

¹³ Σχετ. η αριθμ.648/Α.Π.69738/24.9.2021 Εγκύκλιος «Μετακίνηση αιρετών των Δήμων εντός και εκτός της χώρας» (ΑΔΑ: [ΨΕΞΩ46ΜΤΛ6-Κ68](#))

¹⁴ Με διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται έως τις 31.3.2024, δύναται να διατηρηθούν σχολικές επιτροπές σε δήμους στους οποίους λειτουργούν συνολικά περισσότερες από εκατό (100) σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

¹⁵ Σχετ. η αριθμ.1160/Α.Π.86921/11.10.2023 Εγκύκλιος «Κατάργηση νομικών προσώπων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού - ενημέρωση επί των διατάξεων του ν.5056/2023 (Α' 163)» (ΑΔΑ: [9ΗΓΝ46ΜΤΛ6-ΛΒ9](#)), η αριθμ.43/Α.Π.4385/16.1.2021 Εγκύκλιος «Τα Νομικά Πρόσωπα, οι σύνδεσμοι και οι επιχειρήσεις της πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης - ορισμός και συγκρότηση των οργάνων διοίκησής τους» (ΑΔΑ: [ΨΙΦ646ΜΤΛ6-15Κ](#)) και η αριθμ.248/Α.Π.21745/5.3.2024 Εγκύκλιος «Διευκρινίσεις ως προς την έκδοση των διαπιστωτικών πράξεων κατάργησης/διατήρησης των σχολικών επιτροπών των δήμων» (ΑΔΑ: [ΨΣΟΙ46ΜΤΛ6-8ΗΕ](#)).

¹⁶ Οι Δήμοι αυτοί είναι: Αθηναίων ([Α' 246/1981](#)), Θεσσαλονίκης ([Α' 74/1985](#)), Πειραιά ([Α' 100/1982](#)), Πατρέων ([Α' 154/1994](#)), Καλλιθέας και Ηρακλείου Κρήτης ([Α' 185/2006](#)), Λαρισιαίων ([Α' 193/2006](#)), και Περιστερίου ([Α' 198/2006](#)).

ή όπου δεν υπάρχει, ένας εκπρόσωπος των υφισταμένων συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους σε μαθητικό δυναμικό, με τους αναπληρωτές τους. Κατά τις συνεδριάσεις δε της ανωτέρω επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν μια συγκεκριμένη σχολική μονάδα, δύναται να καλείται επιπλέον ο οικείος διευθυντής. Σε κάθε περίπτωση οι αποφάσεις συγκρότησης των εν λόγω επιτροπών, θα πρέπει να μνημονεύουν, πέραν του αριθμού (συγκροτούνται από τρία τουλάχιστον μέλη) και των ιδιοτήτων των μελών τους, τις αρμοδιότητες τους καθώς και το έργο για το οποίο συγκροτούνται.

Προτείνεται, τέλος, ως ονομασία των ανωτέρω επιτροπών «Δημοτική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης» και αντίστοιχα «Δημοτική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης», για λόγους μη σύγχυσης με τις διατηρούμενες σχολικές επιτροπές του άρθρου 28 παρ.5 του ν.5056/2023.

Γ3. Από τις 30.6.2024 οι αρμοδιότητες¹⁷ της δημοτικής επιτροπής παιδείας¹⁸ του άρθρου 50 του ν. 1566/1985 ([Α' 167](#)) ασκούνται είτε από το δημοτικό συμβούλιο είτε από επιτροπή που αυτό συστήνει ειδικά για το σκοπό αυτό κατά τις διατάξεις του άρθρου 30 παρ.1 του ν.5056/2023¹⁹. Σε περίπτωση που επιλεγεί η σύσταση επιτροπής για την άσκηση των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, προτείνεται η διατήρηση της ονομασίας «Δημοτική Επιτροπή Παιδείας».

Επισημαίνεται ότι αν και δεν ορίζεται ρητά η σύνθεσή της, προτείνεται, κατ' αντιστοιχία με την σύνθεση των επιτροπών της παραγράφου Γ2 και για λόγους εκπροσώπησης τόσο της εκπαιδευτικής κοινότητας όσο και των γονέων των μαθητών, ο ορισμός στην εν λόγω επιτροπή ενός διευθυντή σχολείου πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενός διευθυντή σχολείου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ενός εκπροσώπου της Ένωσης Συλλόγων Γονέων του οικείου δήμου ή όπου δεν υπάρχει, ένας εκπρόσωπος των υφισταμένων συλλόγων γονέων, με τους αναπληρωτές τους. Στην επιτροπές αυτές ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία.

Πάραυτα, και για λόγους εξοικονόμησης ανθρώπινων πόρων και κυρίως μη αλληλοεπικάλυψης αρμοδιοτήτων των συνιστώμενων επιτροπών, η άσκηση των αρμοδιοτήτων της δημοτικής επιτροπής παιδείας του άρθρου 50 του ν.1566/1985 συνίσταται να ανατεθεί στην επιτροπή/στις επιτροπές της παραγράφου Γ2.

¹⁷ Άρθρα 41 και 50 παρ.3 του ν.1566/1985, και αριθμ. [Δ4/86/1987](#) απόφαση Υπουργού Παιδείας (Β' 81)

¹⁸ Οι Δημοτικές Επιτροπές Παιδείας θεσπίστηκαν με τις διατάξεις του ν.1566/1985 ως όργανα λαϊκής συμμετοχής.

¹⁹ Άρθρο 28 παρ.4 του ν.5056/2023

Δ. Επιτροπές του Δημοτικού Συμβουλίου (άρθρο 70 του ν.3852/2010)

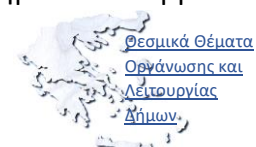
Στο άρθρο 70 του ν.3852/2010, όπως ισχύει, προβλέπεται η δυνατότητα του δημοτικού συμβουλίου να συγκροτεί, κατόπιν εισήγησης του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, επιτροπές για την επεξεργασία και την εισήγηση ενώπιόν του θεμάτων της αρμοδιότητάς του. Οι επιτροπές αυτές αποτελούνται από δημοτικούς συμβούλους που προτείνονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις του δημοτικού συμβουλίου, υπαλλήλους της αρμόδιας κατά περίπτωση διεύθυνσης του δήμου, ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της εκάστοτε επιτροπής, καθώς και εκπροσώπους κοινωνικών φορέων της περιοχής. Χρέη προέδρου εκτελεί δημοτικός σύμβουλος, ο οποίος ορίζεται με την απόφαση συγκρότησης. Επισημαίνεται δε ότι οι αποφάσεις συγκρότησης των εν λόγω επιτροπών, θα πρέπει να μνημονεύουν, πέραν του αριθμού και των ιδιοτήτων των μελών τους, τις αρμοδιότητες τους καθώς και το έργο για το οποίο συγκροτούνται.

Οι επιτροπές μελετούν και εισηγούνται θέματα προς το Δημοτικό Συμβούλιο. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη συνεδρίασης του δημοτικού συμβουλίου, ύστερα από πρόταση του δημάρχου ή του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του δημοτικού συμβουλίου, μπορούν να παραπεμφθούν στην επιτροπή με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισηγήσεως. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η δημοτική επιτροπή, παραπέμπονται σε επιτροπή του άρθρου 70 του ν.3852/2010 μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου. Επιπλέον, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμψει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.

Οι επιτροπές βρίσκονται σε απαρτία και συνεδριάζουν νόμιμα, όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Λαμβάνουν από τις υπηρεσίες του δήμου τα στοιχεία και τις πληροφορίες που ζητούν για τη διευκόλυνση του έργου τους, δια του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου, κατόπιν συνεργασίας με τον πρόεδρο της κάθε επιτροπής.

Ε. Επισημάνσεις για τη συγκρότηση των προαναφερόμενων συλλογικών οργάνων

Ως συλλογικά όργανα διοίκησης, οι αναφερόμενες στην παρούσα εγκύκλιο επιτροπές, συμβούλια, όργανα, κ.ά., τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου είτε

με απόφαση δημάρχου, για τα θέματα λειτουργίας τους τα οποία δεν ρυθμίζονται ευθέως από τις διατάξεις που τα διέπουν ή για τα θέματα που δεν αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης σχετικών αποφάσεων του οργάνου συγκρότησής τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν.2690/1999, όπως ισχύει.

Επομένως, επισημαίνεται ότι:

Σε περίπτωση που ορισμένος φορέας²⁰ δεν υποδείξει εκπρόσωπο στο συλλογικό όργανο, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης από το όργανο που το συγκροτεί, αυτό συγκροτείται νομίμως, εφόσον έχει εγκαίρως ζητηθεί εγγράφως η υπόδειξή του και τα υπόλοιπα μέλη επαρκούν ώστε να υπάρχει απαρτία²¹. Ακολούθως, αφενός τα μέλη του συλλογικού οργάνου μπορούν να αντικατασταθούν κατά τη διάρκεια της θητείας τους, για λόγο σχετικό με τη λειτουργία του και την εκτέλεση του έργου που τους έχει ανατεθεί, μετά από απόφαση του φορέα που τους όρισε ή ψήφισε (ή με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο υπέδειξε), αφετέρου τα μέλη των οργάνων διατηρούν το δικαίωμα περί παραίτησης από την ιδιότητα τους ως μέλη, η οποία υποβάλλεται στον φορέα που με οποιονδήποτε νόμιμο τρόπο τα υπέδειξε και γίνεται αποδεκτή από αυτόν. Με την ίδια διαδικασία ορίζεται νέο μέλος στη θέση του αποχωρήσαντος για το υπόλοιπο της θητείας του.

Περαιτέρω, επισημαίνεται η υποχρέωση των φορέων περί πλήρωσης της προϋπόθεσης της παρ.1 β' του άρθρου 6 του ν.2839/2000, όπως ισχύει, ήτοι της τήρησης της προβλεπόμενης κατά φύλο ποσόστωσης κατά τη συγκρότηση συλλογικών οργάνων διοίκησης. Ο αριθμός των διοριζομένων ή υποδεικνυομένων προσώπων κάθε φύλου ανέρχεται σε ποσοστό ίσο τουλάχιστον με το 1/3 των διοριζομένων ή υποδεικνυομένων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εφόσον τα μέλη που διορίζονται ή υποδεικνύονται είναι πάνω από ένα (1). Συγκρότηση συλλογικού οργάνου χωρίς την τήρηση της ανωτέρω προϋπόθεσης θεωρείται μη νόμιμη, με εξαίρεση τις περιπτώσεις συλλογικών οργάνων των οποίων τα μέλη εν μέρει ή στο σύνολό τους ορίζονται ως εκ της θέσεως αυτών (ex officio) ή προέρχονται από εκλογή.²²

²⁰ Για τις ανάγκες εφαρμογής της παρούσας εγκυκλίου ως φορείς νοούνται το δημοτικό συμβούλιο, οι δημοτικές παρατάξεις, οι σύλλογοι, τα σωματεία, οι οργανώσεις κ.ά.

²¹ Άρθρο 13 παρ. 1 του ν.2690/1999 (Α' 45)

²² Άρθρο 16 παρ.1 του ν.4604/2019 (Α' 50) «1.Συγκρότηση συλλογικού οργάνου των περιπτώσεων α' και β' χωρίς την τήρηση των προϋποθέσεων του παρόντος άρθρου δεν είναι νόμιμη, εκτός των περιπτώσεων συλλογικών οργάνων των οποίων τα μέλη εν μέρει ή στο σύνολό τους ορίζονται ως εκ της θέσεως αυτών (ex officio) ή προέρχονται από εκλογή ή ορίζονται από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας και τα εποπτευόμενα από αυτό νομικά πρόσωπα λόγω αποδεδειγμένης ανεπάρκειας ικανού αριθμού προσώπων του ετέρου φύλου.

Σημειώνεται ότι οι αποφάσεις συγκρότησης²³ των ως άνω συλλογικών οργάνων, ήτοι οι διοικητικές πράξεις με τις οποίες καθορίζονται τα φυσικά πρόσωπα τα οποία θα απαρτίσουν τα εν λόγω συλλογικά όργανα της διοίκησης, είναι πράξεις ατομικές και ως εκ τούτου δεν εμπίπτουν στον υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας του άρθρου 225 του ν.3852/2010, όπως ισχύει. Οποιοσδήποτε, ωστόσο, έχει έννομο συμφέρον δύναται να υποβάλει ειδική διοικητική προσφυγή κατά αυτών, για λόγους νομιμότητας, ενώπιον του Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης²⁴, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 227 του ν.3852/2010, όπως ισχύει. Επισημαίνεται δε ότι ως ατομικού χαρακτήρα πράξεις δημοσιεύονται στο οικείο δημοτικό κατάστημα²⁵ καθώς και αναρτώνται στο διαδικτυακό τόπο του Προγράμματος «Δι@γεια».

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν.2690/1999, τα συλλογικά όργανα συνεδριάζουν νομίμως όταν στη σύνθεσή του μετέχουν, ως τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, περισσότερα από τα μισά των τακτικών μελών (απαρτία). Στα τριμελή, ωστόσο, συλλογικά όργανα, για την ύπαρξη απαρτίας, απαιτείται η παρουσία και των τριών (3) τακτικών ή αναπληρωματικών μελών.

ΣΤ. Εκπρόσωποι Ο.Τ.Α. για τη συγκρότηση συλλογικών οργάνων άλλων φορέων

Για τη συμμετοχή αιρετών εκπροσώπων των Ο.Τ.Α. σε επιτροπές, συμβούλια και λοιπά συλλογικά όργανα πάσης φύσεως νομικών προσώπων, κληροδοτημάτων και σωματείων, το δημοτικό συμβούλιο, το οποίο διαθέτει γενική αποφασιστική αρμοδιότητα²⁶ δύναται να ορίσει μέλος ή μέλη του ή και τον ίδιο τον δήμαρχο. Σημειώνεται ότι «αιρετοί εκπρόσωποι των Ο.Τ.Α» νοούνται μόνο ο δήμαρχος και τα μέλη των οργάνων διοίκησης του δήμου²⁷ (δημοτικοί

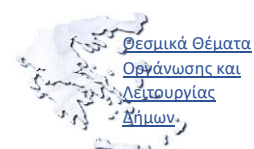
²³ Συγκρότηση είναι ο καθορισμός, με ατομική πράξη, όλων των μελών του οργάνου, δηλαδή η αναφορά των ονομάτων των οριζόμενων μελών. Οι αποφάσεις συγκρότησης, επομένως, είναι πράξεις ατομικού περιεχομένου (ΣΤΕ 4242/2015, 2938/2012).

²⁴ Κατά το άρθρο 238 του ν.3852/2010, όπως ισχύει, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 64 παρ.3 του ν.4954/2022 (Α'136), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 57 του ν.5027/2023 (Α'48), μέχρι την έναρξη λειτουργίας της Αυτοτελούς Υπηρεσίας Εποπτείας ΟΤΑ ο έλεγχος νομιμότητας των πράξεων κατά τα άρθρα 225 και 227 του ν.3852/2010 ασκείται από τον Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

²⁵ Άρθρο 97 παρ. 6 και 284 παρ. 2 του ΚΔΚ, ΣτΕ 378/2008, 827/2007

²⁶ Άρθρο 65 παρ.1 και 2 του ν.3852/2010

²⁷ Άρθρο 3 του ν.4804/2021 (Α'90)

σύμβουλοι), καθόσον έχουν τη γενική αρμοδιότητα επί των υποθέσεων του οικείου δήμου, και όχι τα μονοπρόσωπα όργανα διοίκησης των δημοτικών κοινοτήτων (πρόεδροι δημοτικών κοινοτήτων) ή τα μέλη των συλλογικών οργάνων διοίκησης αυτών (μέλη συμβουλίων δημοτικών κοινοτήτων), δεδομένου ότι οι αρμοδιότητές τους ασκούνται στα όρια της δημοτικής κοινότητας στην οποία έχουν εκλεγεί και εκπροσωπούν. Ωστόσο, στην περίπτωση που από την οικεία διάταξη προβλέπεται συμμετοχή αιρετού εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας, ο πρόεδρος της δημοτικής κοινότητας (έως και 200 μόνιμους κατοίκους) ή το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας (άνω των 200 μόνιμων κατοίκων) είναι τα αρμόδια όργανα ορισμού εκπροσώπου τους.

Περαιτέρω, στις περιπτώσεις, όπου προβλέπεται συμμετοχή εκπροσώπου του δήμου χωρίς όμως να προσδιορίζεται η ιδιότητα αυτού (π.χ. αιρετός εκπρόσωπος), το δημοτικό συμβούλιο δύναται να ορίσει το πρόσωπο που θεωρεί ότι πληροί τις προϋποθέσεις και παρέχει τα εχέγγυα για την αποτελεσματική εκπροσώπησή του.

Επισημαίνεται, σε περιπτώσεις συλλογικών οργάνων διοίκησης που δεν ορίζεται στην κείμενη νομοθεσία η συμμετοχή του δήμου με συγκεκριμένο αριθμό εκπροσώπων του (αιρετών ή μη), ο αριθμός των εκπροσώπων εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δήμου. Σε κάθε περίπτωση η θητεία των εκπροσώπων αυτών ακολουθεί τη δημοτική περίοδο και λήγει μόλις ορισθούν οι νέοι εκπρόσωποι.^{28 29}

²⁸ Δηλαδή αν ένας δημοτικός σύμβουλος έχει ορισθεί σε μία επιτροπή την προηγούμενη δημοτική περίοδο συνεχίζει να είναι μέλος της έως ότου αντικατασταθεί (εφόσον βέβαια έχει επανεκλεγεί)

²⁹ Άρθρο 138 του ν.3463/2006: «1. Οι εκπρόσωποι των Δήμων και Κοινοτήτων στα συλλογικά όργανα που προβλέπονται είτε στις διατάξεις του παρόντος είτε στη σχετική νομοθεσία, ορίζονται εντός μηνός το αργότερο, αφότου εγκατασταθούν οι νέες δημοτικές και κοινοτικές αρχές ή εκλεγούν τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των τοπικών ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων και του διοικητικού συμβουλίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας. 2. Η θητεία των εκπροσώπων αυτών ακολουθεί τη δημοτική ή κοινοτική περίοδο και λήγει, σε κάθε περίπτωση, μόλις ορισθούν οι νέοι εκπρόσωποι. Αν η θέση των εκπροσώπων αυτών μείνει κενή κατά τη διάρκεια της θητείας τους, για οποιονδήποτε λόγο, και δεν είναι δυνατόν να οριστούν νέοι εκπρόσωποι, ή δεν οριστούν μέσα σε ένα μήνα αφότου τα όργανα που είναι αρμόδια να τους ορίσουν έλαβαν το σχετικό ερώτημα, τότε τα συλλογικά όργανα που προβλέπουν οι προαναφερόμενες διατάξεις λειτουργούν νόμιμα και χωρίς τη συμμετοχή εκπροσώπων των Δήμων και Κοινοτήτων.»

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους:

Όνομα	Τηλέφωνο
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Νάσaina Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στον δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon/thth-organosisleitourgiasdimon-loipa-syllogika-organa-kai-epitropes>.

15

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

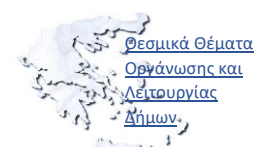
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

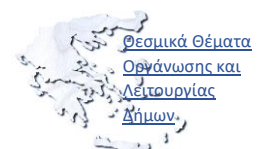
1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α. Α.Ε.
3. Γενική Γραμματεία Ισότητας και Ανθρώπινων Δικαιωμάτων
4. Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
4. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών

Παράρτημα

Άρθρο 53 του ν.5053/2023 - Καταργούμενες διατάξεις

1. Από την 1η.1.2024, ημερομηνία έναρξης ισχύος του Μέρους Β', καταργούνται:

α. Τα άρθρα 62 περί σύστασης και λειτουργίας της εκτελεστικής επιτροπής του δήμου, 76 περί δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης, 166 περί παραίτησης του προεδρείου του περιφερειακού συμβουλίου, 173 περί συγκρότησης της εκτελεστικής επιτροπής της περιφέρειας, 178 περί περιφερειακής επιτροπής διαβούλευσης, η παρ. 7 του άρθρου 66 περί σύμπραξης δημοτικών παρατάξεων, οι παρ. 12 και 13 του άρθρου 168 περί λειτουργίας περιφερειακού συμβουλίου, οι περ. α', β', γ', θ' και ι' του άρθρου 63 περί αρμοδιοτήτων εκτελεστικής επιτροπής, καθώς και οι περ. στ', ια' και ιβ' του άρθρου 174 περί αρμοδιοτήτων εκτελεστικής επιτροπής του ν. 3852/2010 (Α' 87).

β. Η παρ. 1 του άρθρου 6 περί ορισμού μελών διοίκησης νομικών προσώπων δήμων και περιφερειών και το άρθρο 11, περί ορισμού φόρων, τελών δικαιωμάτων και εισφορών του ν. 4623/2019 (Α' 134),

γ. Κάθε γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του Μέρους Β'.

2...

Άρθρο 70^Α του ν.3852/2010 - Δημοτική Επιτροπή Ισότητας

1. Σε κάθε δήμο συνιστάται Δημοτική Επιτροπή Ισότητας, η οποία είναι συμβουλευτικό, προς το δημοτικό συμβούλιο, όργανο με τις εξής αρμοδιότητες:

α) σε συνεργασία με την αρμόδια υπηρεσία του δήμου, συμμετέχει και υποστηρίζει την ένταξη της ισότητας των φύλων στις πολιτικές του δήμου, εισηγείται και συμμετέχει στην εκπόνηση σχεδίων δράσης για την ισότητα των φύλων σε τοπικό επίπεδο,

β) διατυπώνει προτάσεις και εισηγείται προς τα αρμόδια όργανα του δήμου, τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την προώθηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων σε όλους τους τομείς της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής,

γ) συνεργάζεται με την Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων, τις αρμόδιες, κατά περίπτωση, υπηρεσιακές μονάδες του δήμου και με δομές και συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προώθησης θεμάτων ισότητας των φύλων και δικαιωμάτων των γυναικών σε τοπικό επίπεδο,

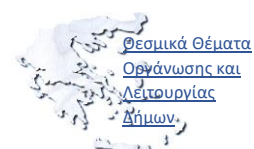
δ) συνεργάζεται με τις δομές του Δικτύου της ΓΓΙΦ για την πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

2. Η Δημοτική Επιτροπή Ισότητας συγκροτείται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αποτελείται από τα εξής μέλη:

α. Έναν (1) Αντιδήμαρχο ή εντεταλμένο ή δημοτικό/ή σύμβουλο ως Πρόεδρο.

β. Έναν (1) δημοτικό/ή σύμβουλο των λοιπών παρατάξεων του δημοτικού συμβουλίου.

γ. Έναν (1) υπάλληλο της Κοινωνικής Υπηρεσίας ή της Υπηρεσιακής Μονάδας Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων του δήμου.

δ. Έναν (1) εκπρόσωπο της Ένωσης Συλλόγων Γονέων του δήμου.

ε. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού επαγγελματικού/εμπορικού συλλόγου ή συνεταιριστικής οργάνωσης.

στ. Έναν (1) εκπρόσωπο τοπικού γυναικείου/φεμινιστικού συλλόγου/φεμινιστικής οργάνωσης ή μη κυβερνητικής οργάνωσης με δράση στα θέματα της ισότητας των φύλων.

ζ. Δύο (2) εμπειρογνώμονες δημότες με ισότιμη εκπροσώπηση των φύλων.

Τα μέλη της Επιτροπής δεν λαμβάνουν για τη συμμετοχή τους σε αυτή κανενός είδους αμοιβή ή αποζημίωση.

Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου καθορίζονται ο τρόπος επιλογής των μελών, η λειτουργία της και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα για την οργάνωση της Επιτροπής.

Άρθρο 78 του ν.3852/2010³⁰ - Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων

1. Σε κάθε δήμο συγκροτείται και λειτουργεί με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, ως συμβουλευτικό όργανο του δήμου για την ενίσχυση της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Τα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων αποτελούνται από έντεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο. Ως μέλη ορίζονται έξι (6) δημοτικοί σύμβουλοι και πέντε (5) εκπρόσωποι αναγνωρισμένων φορέων συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων, που ορίζονται με τη διαδικασία της επόμενης παραγράφου.

2. Αν υπάρχουν αναγνωρισμένοι φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που, σύμφωνα με το καταστατικό τους, δραστηριοποιούνται στο επίπεδο του οικείου δήμου, το δημοτικό συμβούλιο καλεί πέντε (5) από τους φορείς αυτούς να ορίσουν από έναν (1) εκπρόσωπο. Σε περίπτωση που ελλείπουν οι φορείς του προηγούμενου εδαφίου στο επίπεδο του δήμου ή αυτοί είναι λιγότεροι από πέντε, το δημοτικό συμβούλιο καλεί επιπλέον και έναν από τους αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με το καταστατικό τους, στην οικεία περιφέρεια, να ορίσει έναν (1) εκπρόσωπό του. Σε περίπτωση που ελλείπουν τέτοιοι φορείς στην οικεία περιφέρεια ή αν και μετά τον ορισμό του εκπροσώπου τους, δεν συμπληρώνεται ο συνολικός αριθμός των πέντε (5) εκπροσώπων φορέων, το δημοτικό συμβούλιο καλεί επιπλέον την αντιπροσωπευτικότερη δευτεροβάθμια ή ομοσπονδιακού χαρακτήρα οργάνωση συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών ή/και προσφύγων, που δραστηριοποιείται, κατά το καταστατικό της, σε εθνικό επίπεδο, να ορίσει τους υπολειπόμενους εκπροσώπους, μέχρι τη συμπλήρωση του συνολικού αριθμού των πέντε (5) εκπροσώπων. Με την ίδια διαδικασία γίνεται η τυχόν αντικατάσταση ή η αναπλήρωση των μελών του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων, οι οποίοι προέρχονται από τους αναγνωρισμένους φορείς συλλογικής εκπροσώπησης μεταναστών και προσφύγων.

³⁰ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 79 του ν.4555/2018 (Α' 133)

3. Με την ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου ορίζεται πρόεδρος στο Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων ένας εκ των δημοτικών συμβούλων μελών του. Στα παραπάνω συμβούλια ορίζονται κατά προτεραιότητα ως μέλη αλλοδαποί δημοτικοί σύμβουλοι που έχουν τυχόν εκλεγεί. Η συμμετοχή στα ανωτέρω συμβούλια είναι τιμητική και άμισθη.
4. Αρμοδιότητες των Συμβουλίων Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων είναι: α) η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του οικείου δήμου, ως προς την ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, την επαφή τους με δημόσιες αρχές ή τη δημοτική αρχή, β) η υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και προσφύγων και, εν γένει, την επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες και γ) η διοργάνωση, σε συνεργασία με τον οικείο δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού.
5. Εντός του μηνός Δεκεμβρίου κάθε έτους, το Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων υποβάλλει προς το δημοτικό συμβούλιο Ετήσια Έκθεση, στην οποία καταγράφονται αναλυτικά τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες και οι πρόσφυγες που διαμένουν στο δήμο, τόσο ως προς το βαθμό ένταξής τους στην τοπική κοινωνία όσο και ως προς τη σχέση τους και το βαθμό εξυπηρέτησής τους από τις τοπικές δημοτικές αλλά και δημόσιες αρχές και διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών και για τη διευκόλυνση, εν γένει, της ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπική κοινωνία. Ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου εισάγει υποχρεωτικά την Έκθεση του προηγούμενου εδαφίου προς συζήτηση, στην πρώτη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου μετά την υποβολή της.
6. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών και Προσφύγων καλείται υποχρεωτικά ο δήμαρχος ή ο αρμόδιος αντιδήμαρχος, ενώ είναι δυνατόν να καλούνται οι εκπρόσωποι των κατά περίπτωση αρμόδιων κρατικών φορέων, καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται σε θέματα υποστήριξης και ένταξης μεταναστών και προσφύγων.

Άρθρο 28 του ν.5056/2023 - Μεταφορά αρμοδιοτήτων σχολικών επιτροπών και σύσταση πάγιας προκαταβολής στους διευθυντές των σχολικών μονάδων

1. Από την 30ή.6.2024 οι αρμοδιότητες των Ν.Π.Δ.Δ. «Σχολικές Επιτροπές» της παρ. 2 του άρθρου 103 του ν. 3852/2010 (Α' 87) ασκούνται από τον οικείο δήμο.
2. Το άρθρο 27 εφαρμόζεται αναλόγως και για τις σχολικές επιτροπές.
3. Με απόφαση της δημοτικής επιτροπής συνιστάται παγία προκαταβολή, με υπόλογο διαχειριστή τον διευθυντή, ή τον εκτελούντα χρέη διευθυντή της σχολικής μονάδας ή τους αναπληρωτές αυτών.
4. Από τις 30.6.2024 οι αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής παιδείας του άρθρου 50 του ν. 1566/1985 (Α' 167) ασκούνται από το δημοτικό συμβούλιο ή από επιτροπή της παρ. 1 του άρθρου 30 του παρόντος, μετά από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

5. Με διαπιστωτική πράξη του Γραμματέα της οικείας αποκεντρωμένης διοίκησης, ύστερα από απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται έως τις 31.3.2024, μπορούν να εξαιρούνται από την εφαρμογή του παρόντος σχολικές επιτροπές σε δήμους στους οποίους λειτουργούν συνολικά περισσότερες από εκατό (100) σχολικές μονάδες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Η οικονομική λειτουργία των διατηρούμενων επιτροπών εποπτεύεται υποχρεωτικά από τον προϊστάμενο οικονομικών υπηρεσιών του δήμου, ο οποίος:

α) υποβάλλει, τουλάχιστον σε τριμηνιαία βάση, συνοπτικό απολογισμό εσόδων και εξόδων και κατάσταση βασικών στοιχείων ισολογισμού (απαιτήσεων, διαθεσίμων και υποχρεώσεων) στη δημοτική επιτροπή και

β) μεριμνά για τη μηνιαία ενημέρωση των βάσεων δεδομένων του Υπουργείου Εσωτερικών με τα οικονομικά στοιχεία τους.

Άρθρο 30 του ν.5056/2023 - Σύσταση επιτροπών - Αύξηση αριθμού αντιδημάρχων - Ρυθμίσεις κινητικότητας και ενεργειακών κοινοτήτων

1. Το δημοτικό συμβούλιο, με απόφασή του, δύναται να συστήνει επιτροπές για την εύρυθμη άσκηση των αρμοδιοτήτων των καταργούμενων νομικών προσώπων σύμφωνα με το παρόν Μέρος. Στα μέλη των επιτροπών αυτών δεν παρέχεται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση, πλην των εξόδων κίνησης που καταβάλλονται στον πρόεδρο αυτών σύμφωνα με την υποπαρ. Δ.9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94). Στις επιτροπές αυτές, στις οποίες δύναται να συμμετέχουν και μη αιρετά μέλη, ως πρόεδρος ορίζεται δημοτικός σύμβουλος ή πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, με συναφή με το αντικείμενο της επιτροπής εμπειρία. Για θέματα αρμοδιοτήτων των καταργούμενων σχολικών επιτροπών συστήνονται υποχρεωτικά έως δύο (2) επιτροπές σε κάθε δήμο ή μία (1) επιτροπή ανά δημοτική κοινότητα, αποκλειστικά στους δήμους με πληθυσμό άνω των εκατό χιλιάδων (100.000) κατοίκων. Στις επιτροπές του προηγούμενου εδαφίου μετέχει υποχρεωτικά ένας διευθυντής σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του οικείου δήμου ή δημοτικής κοινότητας αντίστοιχα, και ένας εκπρόσωπος της αντίστοιχης ένωσης γονέων ή όπου δεν υπάρχει, ένας εκπρόσωπος των υφισταμένων συλλόγων γονέων, κατά προτεραιότητα μεγέθους σε μαθητικό δυναμικό, με τους αναπληρωτές τους. Κατά τις συνεδριάσεις της ανωτέρω επιτροπής, όταν συζητούνται θέματα που αφορούν μια συγκεκριμένη σχολική μονάδα, δύναται να καλείται επιπλέον ο οικείος διευθυντής.

2. ...

Άρθρο 70 του ν.3852/2010³¹ - Επιτροπές του δημοτικού συμβουλίου

1. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί, κατόπιν εισήγησης του προέδρου του, να συγκροτεί επιτροπές για την επεξεργασία και την εισήγηση ενώπιόν του θεμάτων της αρμοδιότητάς του.

³¹ Όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 75 του ν.4555/2018 (Α' 133)

2. Στις επιτροπές προεδρεύει δημοτικός σύμβουλος που ορίζεται με την απόφαση της συγκρότησης. Σε αυτές μετέχουν σύμβουλοι που προτείνονται από όλες τις δημοτικές παρατάξεις του δημοτικού συμβουλίου, υπάλληλοι της αρμόδιας διεύθυνσης του δήμου, καθώς και ιδιώτες εμπειρογνώμονες στα θέματα της επιτροπής και εκπρόσωποι κοινωνικών φορέων της περιοχής.

3. Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης για τις μετακινήσεις στο εσωτερικό καθορίζεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Το ύψος της ημερήσιας αποζημίωσης και τα έξοδα κίνησης στο εξωτερικό καθορίζονται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες σχετικές διατάξεις.

4. Θέματα που έχουν εγγραφεί στην ημερήσια διάταξη, ύστερα από πρόταση του δημάρχου ή του ενός πέμπτου (1/5) των μελών του δημοτικού συμβουλίου, μπορούν να παραπεμφθούν σε επιτροπή με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, με την οποία καθορίζεται και προθεσμία για την υποβολή σχετικής μελέτης ή εισηγήσεως. Θέματα που εισάγει προς συζήτηση η οικονομική επιτροπή ή η επιτροπή ποιότητας ζωής, παραπέμπονται σε επιτροπή μόνο αν τη σχετική απόφαση λάβει η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του δημοτικού συμβουλίου.

Πλην των ανωτέρω θεμάτων, ο πρόεδρος δύναται να παραπέμπει σε επιτροπή οποιοδήποτε άλλο θέμα και πριν από την εγγραφή του στην ημερήσια διάταξη.